

Upozornění pro společnost

Vážení spoluobčané,

oslovuji Vás proto, že život ve společnosti vyžaduje, aby každý její člen našel své místo a jednal zodpovědně. Musí tedy zaujmout určitý postoj, vytvořit a najít si ho sám a umět ho obhájit. Víím, že každý občan České republiky má právo se vyjádřit. Zda mé upozornění přijmete nebo odmítnete, je Vaše věc. Domnívám se, že promluvit musím a mám k tomu nejen vážné důvody, ale i potřebnou kompetenci. Důvodem je složení dvou slibů, doktorského na Karlově Univerzitě a kněžského. Moje kompetence je dána dlouhou životní zkušeností. Zažil jsem II. světovou válku, dvě revoluce, dvě totality a dvojí okupaci. Jsem emeritním univerzitním profesorem, vedl jsem katedru, byl jsem ministrem školství a již osmý rok jsem hlavou Kapituly Všech svatých na Hradě pražském, a tím pádem i jedním ze tří oprávněných církevních signatářů při řešení církevních restitucí na Pražském hradě.

Příčinou k napsání tohoto upozornění pak je velmi složitá situace a krajně neutěšený stav naší země. Došlo totiž k takové krizi pozitivních hodnot, že dochází ke zneuctění člověka a k odmítání racionálního myšlení. To nutně přináší tragické následky, které se stále zvětšují. Obávám se úplného rozpadu společnosti.

Proto Vám předkládám k úvaze tucet dílčích otázek na témata, jejichž pojmenování může být prvním krokem. Jejich řešení by nám mohlo pomoci najít cestu ze současné krize.

1. Existence a časté použití „politických řešení“. Trvám na tom, že je popřením zdravého rozumu politicky řešit čistě odborné otázky. Matematická pravidla a vzorce nevznikají diskuzí politiků. Jsou dané. Mostní konstrukce se tvoří výpočtem, nikoli kompromisem nějakých citlivých politických veličin a jejich zájmů.

2. Politika jako taková se dostala do vážné krize. Nebudu uvádět takřka protistátní počiny hraničící s velezradou. Ve hře je hodně. Jde o celou orientaci naší zahraniční politiky, o úctu k základním zárukám naší svobody. A to je pro nevelký stát na ožehavém geopolitickém rozhraní zásadní věc.

Je v podstatě jedno, jakých nehorázností se v uplynulých týdnech dopustil prognostik ing. Miloš Zeman ve funkci prezidenta, či druhý ing., podnikatel a multimiliardář Andrej Babiš v roli předsedy vlády, celá vláda, atd. atd. Důležité je, že od prezidenta až po poslední radnici je vůbec možné něco

takového dělat. Bude se to dít i po změně osob. Je dobré si také uvědomit, že důležitá není politická scéna, která je podívanou pro voliče, protože se vytváří v zákulisí, o kterém se dozvídáme, jen když někdo někoho významně podvede. Politika se nezabývá zájmem polis, ale výhradně osobními zájmy jednotlivých politiků. Zájem občanů je s velkým úspěchem obrácen k soukromým skandálům a vzhledu politických činitelů a veřejných osobností. Jenže rozhodovat se ve volbách podle vhodnosti kravaty, zaprášených bot, přiléhavosti a barvy šatů (zvláště u žen) a podle počtu milenek, jejich kolo-běhu mezi prominenty, množství levobočků a hysterických záchvatů man-želek, sotva povede k rozumné volbě, protože taková kritéria může použít jen nesoudný volič.

3. S předchozím bodem úzce souvisí stav našich médií. Nevyčítám našim mediálním pracovníkům, že i při úzkém vymezení zájmu nejsou s to nás informovat kvalitně a úplně. Informací je příliš mnoho a nelze sledovat žurnalistiku v řadě států a v řadě jazyků. Přitom je důležité vědět, jak je diskutován a podáván určitý problém, např. v USA, Velké Británii, Rusku, Francii, Izraeli, Japonsku a Číně atd. Zato jim vyčítám hrubou nevzdělanost především historickou a zeměpisnou. Vyčítám jim, že v naprosté většině podlehli bulvarizaci, a píší to, co si čtenáři a diváci přejí. Konečně jim vyčítám lživé zprávy a neustálou snahu vyvolávat spory a paniku. Jejich zpravodajství v době covidové pandemie mi dost připomíná sadistické metody v nacistických a komunistických vězeních. Chtěli u vězňů vzbudit panický strach, a proto jim nosili do cel ukazovat provaz, na kterém je oběsí, případně jim i brali míru na smyčku. Víím, že mohu být obviněn z téhož, ale je tu vážný rozdíl. Chci lidem pomoci, ne je zdeptat.

4. Je nutné si uvědomit skandální rozvrácení ekonomiky a jeho jasně viditelné důsledky, které by samy o sobě stačily, ale i dosud nezbadatelné důsledky podstatně horší. Budeme dříve či později čelit státnímu bankrotu, hospodářské krizi a bídě, kterou kromě malých skupin pamětníků nikdo ani náznakem nezažil. Taková situace zákonitě vyvolá vlnu násilností a zločinnosti. Pravidelně pak zrodí diktátora. I tomu všemu je možné čelit, když konečně přijdeme na to, že stát vůbec žádné peníze nemá a pouze přesypává peníze daňových poplatníků. Dnes to dělá se zločinnou nezodpovědností.

5. Nyní se zaměříme na otázku, odkud pramení výše popsany stav. Vííme to snad všichni. Došlo k rozvratu morálky. V této otázce je zásadní, abychom si každý sám udělali pořádek ve svém jednání. Není příjemné vidět pravdu o sobě a je téměř heroický výkon ji přijmout, začít proti tomu něco dělat a vytrvat. Je třeba vzít do úvahy dva aspekty. Prvý je současný stav. Druhým, daleko závažnějším je, že lidé ztratili, popř. odmítli jakýkoli morální rámeček. Jednají zcela libovolně, vždy pragmaticky a pokaždé jinak. Bude obtížné mo-

tivovat lidi k přijetí všeobecně platných zásad, protože se budou cítit omezo-
váni. Navíc jsou vyzýváni uznanými kapacitami, aby se nedali znovu něčím
vázat, když si konečně vydobyli svobodu. Neříkám to proto, že jsem katolic-
ký kněz (rabi nejsem), ale je naději vzbuzující, že se tak velké množství lidí
shoduje v tom, že biblické Desatero, z něhož nevěřící pomíjí prvá tři přikázání
týkající se Boha, je správným návodem pro spokojený život.

6. Obtíže, které nás čekají při návratu ke zdravé morálce, leží ve stavu našeho
školství. Školství je právní a ekonomický rámeček vzdělávání a výchovy. Pod-
statné však je, co se děje ve školách. Naprosto všeobecně od mateřských ško-
lek až po vysoké školy neplní (opět s pominutím pár výjimek) svou funkci.
Díkem technickému pokroku a od něho odvinuté doktríně je na všech stupních
systematicky ničen zdravý rozum žáků. Je podlamována jejich paměť, ne-
mají valné vědomosti (vybitá baterka v mobilu činí z nich rázem nevědomé
jedince bez vzdělání), informace, které získají, nedovedou zpracovat a uvést
do souvislostí. Znímám už léta různě rozčilenou reakci, že moje dítě nebo naše
škola takové nejsou. Zároveň od všech těchto lidí slýchám, že jinak mám
pravdu. I to je projevem chybného myšlení společnosti.

V otázce výchovy se to má tak, že silnou většinu dětí a mládeže nevychovává
nikdo. Rodina to strká na školu, škola na rodinu. Když se sejdou, shodnou
se, že to má dělat stát. Přátelé, vzpamatujte se a uvědomte si, že v různých
pozicích vychováváme neustále všichni, protože je odjakživa známo, že nej-
více vychováváme svým příkladem.

7. Výchova je neopominutelnou podmínkou právního státu. Veškeré pozi-
tivní právo totiž předpokládá slušnost. Pokud ta chybí, musí se zákonem
zakazovat stále další a další činy, protože uličníci, dokonce i děti, jsou velmi
vynalézaví, a skulinkami zákona protékají grandiózní podvody. Tím se vy-
trácí smysl regulace, tedy chráněný zájem. Přestupcům stačí využít drob-
nost, kterou obejdou a vyhnou se dopadu právní regulace. Navíc máme ještě
jeden problém. Je jím vágní formulace zákonů, takže v rukách sofistických
žonglérů, jimiž jsou mnozí právníci, především advokáti, je přijat takový vý-
klad, že dojdeme k tomu, že dvě žízaly ušlapaly slona nebo kojenec znásilnil
místního faráře a policistu.

Ano, je to absurdní. Právě tak, jako když hlava státu přísahá při vstupu do
funkce na Ústavu a pak podepíše z populistických důvodů protiústavní zá-
kon, který Ústavní soud okamžitě zruší. Pojetí Ústavy pana prezidenta je
tak na hraně, že polovina ústavních právníků říká, že je za hranicí Ústavy.
Mluvit o tom, že žijeme v právním státě, je fata morgana.

8. Tato naše právní situace umožňující naprostou libovůli, nás dovedla
k úplné atomizaci společnosti řízené právem silnějšího. Neváhám říci,
že žijeme v jakési roztroušené diktatuře. Sebestředný sobec zabarikádovaný

v oblasti svého vlivu dovoluje konat jen to, co mu přináší užitek. Každého, kdo by jednal proti jeho vůli, ať už v rámci jeho pašalíku nebo mimo něj, umlčí, popř. ho s různou razancí odstraní. Rozsah zmíněných pašalíků je velmi různý, od jedné rodiny či malé dílny až po obrovské konglomeráty, jak to známe např. od pana Andreje Babiše. O tom, že k tomu opravdu dochází i mezi běžnými lidmi, svědčí stále opakovaný nesmysl, že práva jednoho končí tam, kde začínají práva druhého. Práva snad máme všichni stejná.

9. Nátlakové skupiny tvoří další destrukční nebezpečí pro společnost. Máme jich mnoho v nejrůznějších podobách, NGO, různá Hnutí, úzce vymezené korporace (mám na mysli jiné než ty, které pomáhají lidem v tísní, např. postiženým). Jejich síla je v tom, že účinně ovlivňují tvorbu zákonů a formulace rozhodnutí vlády bez zřetele na neorganizovanou většinu občanů. Ve své podstatě to jsou anarchistické skupiny jak pravého, tak levého extrémismu.

10. Naše komunikační potíže se neustále zvětšují. Znalost mateřštiny je horší a horší, slovní zásoba dětí se zmenšuje. SMS zprávy u mladých lidí podvracejí schopnost vytvářet věty a plynulý text. Význam slov je libovolně měněn a stále se musí vysvětlovat, co kdo vlastně řekl a co tím myslel. Měli bychom se mít na pozoru. Stav vyjadřování odpovídá stavu myšlení, chaotizovaný jazyk odpovídá chaotickému myšlení. Nemělo by nám uniknout, že jazyk země je jejím nejzákladnějším zákonem. Ústava je psána právě jím. Proto bylo v dřívějších dobách pravidlem, že rozhodování státních věcí se nemohl zúčastnit člověk, který bezpečně neovládal jazyk země. Domyšleno ad absurdum mohl by dnes rozhodovat jen malý zlomek občanů.

11. Za prvořadě nebezpečné považuji prezírání a popírání přírodních zákonů. Nejde jen o hazardérské adrenalinové zábavy a užívání drog, které vyvolávají u jedněch pochopení a soucit, u druhých hněv a odsudek. Jistě jsou i ti, kdo po první zkušenosti zlomí svůj strach a dál nepokračují, protože si začnou vážit života. Nejde jen o ztrátu smyslu pro realitu, kterou přináší závislost na internetu a na online světě. Za sebezáhubné pokládám snahy popírat biologické zákony o rozmnožování. Zákony žádané LGBT vedou ke konečné destrukci rodiny, kterou jsme sami za desítky let učinili tak slabou, že do ní stačí jen nepatrně strčit. Přitom rodina je a zůstane základní buňkou společnosti i státu.

12. Problém pravdy je vlastně již naznačením řešení naší situace. Doléhá na nás, že žijeme ve všeobjímající lži, která vstupuje i do rodin. Mnohé si také sami sobě namlouváme. Výsledkem je, že nevěříme nikomu a ničemu, nebo že naivně něčemu uvěříme a způsobíme si různé nepříjemnosti, někdy i s tragickým závěrem. Pravdu nám nikdo nenařídí. Je nutné, abychom se k ní sami vrátili. Vrátit se musíme všichni. Připomenu, že pravda nevzniká dohodou, nediskutuje se o ní ani nehlasuje, ale společně se hledá. Dokud bude

společnost ovládána a tvořena vlastníky pravdy a kejklíři s pravdou, popř. prodavači pravdy, nelze ničeho dosáhnout. Je tedy třeba, abychom opravdu všichni po pravdě toužili, abychom ji hledali a nacházeli, abychom ji přijali a unesli, abychom ji ctili, hlásali a za všech okolností hájili. To je jako vždy tvrdá práce. Jsem přesvědčen, že prvním krokem na naší cestě musí být odvaha. Je naším úkolem pojmenovat stav, v němž se nacházíme. Jinak bychom mohli žít v nebezpečné iluzi a přehlédnout hrozby, které jsou tak blízko.

Děkuji Vám, vážení spoluobčané, že jste mé úvahy přečetli. Ještě víc děkuji těm, kteří se k nim vrátili a přemýšleli o nich, popř. o nich diskutovali se svými přáteli. Přeji Vám i sobě, abychom se dočkali lepších poměrů. Ty nám nepadnou do klína. Musíme se pokusit o jejich vytvoření. Končím dvěma odvěkými poznatky. Sahá-li vám voda až k dolnímu rtu, nevěšte hlavu, ale napřimte se a dívejte se nahoru. Děsí-li vás situace svou temnotou, obraťte se ke světlu a stíny padnou za vás.

Se srdečným a povzbudivým pozdravem

Prof. Dr. Petr Piřha